

Bilag 3. Cybersikkerhed i Forsvaret i et uddannelses- og rekrutteringsperspektiv: Ny kompetencegivende cyberspecialist-uddannelse på KVVU-niveau og nytænkning af cyberværnepligten

Cybertruslen mod Danmark er høj og efter Ruslands invasion af Ukraine står Danmark over for et forandret sikkerhedspolitisk landskab, hvor fremtiden på flere områder tegner mere usikker end før ifølge Center for Cybersikkerhed – herunder også på cyberområdet¹². Cybersikkerhed bør derfor prioriteres i det nye forsvarsforlig.

Et væsentligt element i forhold til cybersikkerhed er, at sikre de rette kompetencer og de mest optimale uddannelses-, karriere- og rekrutteringsmuligheder på området. Dette er også påpeget af Forsvaret selv samt af en professor i cybersikkerhed jf. artikel herom³. HK Stat foreslår derfor, at det kommende forsvarsforlig indtænker relevante uddannelses- og karriereveje i den kommende opbygning af yderligere kapaciteter indenfor cybersikkerhed.

HK Stat og HK SAMDATA foreslår derfor, at der udvikles og etables en ny, kompetencegivende cyberspecialist-uddannelse på KVVU-niveau (kort videregående uddannelse) i et samarbejde mellem Forsvaret og øvrige relevante ministerier, HK og HK SAMDATA og et eller flere relevante erhvervsakademier. Uddannelsen vil være særdeles relevant for Forsvaret men også på andre områder i staten og på det private arbejdsmarked (se uddybning i punkt 1 nedenfor).

HK Stat og HK SAMDATA foreslår endvidere, at en sådan kompetencegivende uddannelse – udover en generel anvendelse i Forsvaret og det øvrige arbejdsmarked – også ville kunne samtænkes med cyberværnepligten med henblik på at understøtte Forsvarets ønske om at sikre relevante uddannelses- og karriereveje i forhold til cybersikkerhed. Cyberværnepligten vil således kunne indtænkes som (en del af) den praktik, som en ny cyberspecialist-uddannelse ville fordrer (se uddybning i punkt 2 nedenfor).

Disse forslag uddybes kort i det følgende. HK Stat og HK SAMDATA deltager meget gerne i en videre dialog om emnet i nærmeste fremtid. HK Stat og HK SAMDATA fremsender endvidere på et senere tidspunkt et mere uddybende notat om emnet.

Analysechef i HK Stat Thomas Lynge Madsen er kontaktperson i den forbindelse på thomas.lynge.madsen@HK.dk

1. Ny cyberspecialist-uddannelse på KVVU-niveau målrettet cybersikkerhed i Forsvaret (og andre dele af arbejdsmarkedet)

HK Stat og HK SAMDATA foreslår, at det kommende forsvarsforlig indeholder, at der skal udvikles målrettede uddannelses- og karriereveje for medarbejdere, der beskæftiger sig med cybersikkerhed i Forsvaret.

¹ [Cybertruslen mod Danmark \(cfcs.dk\)](#)

² [Cybertruslen mod Danmark i lyset af Ruslands invasion af Ukraine \(cfcs.dk\)](#)

³ [Cyber-værnepligtige dropper Forsvaret: Kun én ud af ti fortsætter – Radar \(radarmedia.dk\)](#)

HK Stat foreslår derfor i den forbindelse, at forsvarsforliget indeholder, at der udvikles en ny kompetencegivende uddannelse indenfor cybersikkerhed benævnt cyberspecialist-uddannelsen.

Cyberspecialist-uddannelsen skal være på KVVU-niveau (kortere videregående uddannelse) med henblik på at sikre en balance mellem det teoretiske og praktiske indhold i uddannelsen. Uddannelsen skal målrettes medarbejdere, der skal beskæftige sig med cybersikkerhed i Forsvaret (og på andre, relevante dele af arbejdsmarkedet).

Cybersikkerhedsspecialist-uddannelsen opbygges som en kortere videregående uddannelse (KVVU) og vil indeholde et års lønnet praktik i lighed med andre KVVU-uddannelser såsom fx handelsøkonom, laborantuddannelsen mv. med henblik på sikre et praktisk indhold i uddannelsen, som også er målrettet de arbejdsopgaver, som praktikstedet har – fx i forhold til cybersikkerhedsopgaver i Forsvaret. Samtidigt ville det kunne give den studerende en værdifuld tilknytning til den enkelte arbejdsplads med henblik på efterfølgende fastholdelse og rekruttering mv.

Det vil også kunne give den studerende en tydelig uddannelsesvej i Forsvaret og sikre en mulighed for at skabe praktikpladser og uddannelsen vil skulle indtænkes i en efterfølgende karriere indenfor cybersikkerhed i Forsvaret.

En KVVU-uddannelse med vægt på praktik vil skabe en balance mellem det teoretiske og praktiske som helt nødvendigt i arbejdet med cybersikkerhed og som på relevant vis vil kunne supplere akademiske uddannelser indenfor IT-sikkerhed. En lønnet praktik på 12 måneder vil endvidere gøre det muligt at skabe de nødvendige relationer for at kunne udføre opgaver, der kræver en meget høj grad af tillid.

Der vil endvidere være relevante overbygningsmuligheder i forlængelse af cyberspecialist-uddannelsen, hvis det efterfølgende viser sig relevant for nogle af deres studerende – fx ift en professionsbachelor PBA i IT-sikkerhed, som også kan tages som efteruddannelse på diplomniveau. En ny cyberspecialist-uddannelse vil således kunne indgå i en videre efteruddannelsessammenhæng.

HK Stat og HK SAMDATA stiller sig gerne til rådighed i forhold til udviklingen/tilpasningen af en sådan uddannelse sammen med relevante erhvervsakademier og andre relevante samarbejdspartnere. ’

Afslutningsvis kan det nævnes, at en ny cyberspecialist-uddannelse vil være relevant i forhold til en gentænkning af cyberværnepligten med henblik på at sikre mere hensigtsmæssige uddannelses- og karrierevej indenfor området som efterspurgt af Forsvaret og en professor i cybersikkerhed:

Den nye cyberspecialist-uddannelse vil således – også – kunne indtænkes som en del af cyberværnepligten således, at (dele af) praktikken i den nye uddannelse kunne tages som led i cyberværnepligten og færdiggøres efter endt cyberværnepligt i en tilknytning til Forsvaret (ansættelse, praktik eller lignende) – se nedenfor.

2. Gentænk cyberværnepligten

Forsvaret samt en professor i cybersikkerhed peger på udfordringer omkring den eksisterende mulighed for at aftjene værnepligt indenfor cybersikkerhed – herunder i forhold til at sikre relevante uddannelses- og karriereveje, graden af militær uddannelse mv. (se artikel i link⁴).

HK Stat foreslår i den forbindelse, at der sker en nytænkning af værnepligten indenfor cybersikkerhed før, under og efter cyberværnepligten med henblik på at sikre mere hensigtsmæssige uddannelses- og karriereveje indenfor området som efterspurgt af Forsvaret og en professor i cybersikkerhed:

Vi foreslår derfor dels, at cyberværnepligten indtænkes i etableringen af en ny cyberspecialistuddannelse (se ovenfor) således, at hele eller af praktikken i den nye uddannelse vil kunne tages som led i cyberværnepligten og færdiggøres efter endt cyberværnepligt – gerne i en tilknytning til Forsvaret (ansættelse, praktik eller lignende).

Det skal også vurderes om der er et behov for, at alle de cyberværnepligtige skal gennemføre egentligt militærfaglig uddannelse for at kunne varetage cybersikkerhedsopgaver eller om der snarere bør være tale om en mere civil rettet værnepligt.

Det bør endvidere også overvejes om den efterfølgende ansættelse indenfor cybersikkerhed efter endt cyberværnepligt reelt fordrer en ansættelse som soldat eller om det er mere hensigtsmæssigt med en civil ansættelse som på andre områder.

Endelig bør det overvejes om de skitserede uddannelses- og karriereveje, som anvises artiklen (IT-supporter) er den mest hensigtsmæssige eftersom der jf. den citerede professor er tale om specialister. Her vil det være mere relevant med en uddannelse indenfor cybersikkerhed – herunder den foreslåede cyberspecialistuddannelse.

HK Stat er derudover enig med den citerede professor i artiklen i, at det kommende forsvarsforlig udover en nytænkning af cyberværnepligten introducerer en mere målrettet karrierevej for folk, der hovedsageligt beskæftiger sig med cybersikkerhed. En sådan karrierevej bør tage udgangspunkt i de udfordringer, som cyberværnepligten har mødt – herunder i forhold til relevant ansættelsesform (militær/civil) samt relevant uddannelse.

---

⁴ [Cyber-værnepligtige dropper Forsvaret: Kun én ud af ti fortsætter – Radar \(radarmedia.dk\)](https://radarmedia.dk)